

SXEDIO.51L

15/28.6.1919: ΤΟ ΚΥΠΡΙΑΚΟ ΕΓΓΕΙΡΕΤΑΙ ΣΤΗ ΒΡΕΤΑΝΙΚΗ ΒΟΥΛΗ ΣΑΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΤΩΝ ΕΠΑΦΩΝ ΤΗΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΠΡΕΣΒΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΠΟΜΝΗΜΑΤΟΣ ΤΩΝ ΜΟΥΣΟΥΛΜΑΝΩΝ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ. ΟΙ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΠΟΥ ΔΙΝΟΝΤΑΙ ΕΙΝΑΙ ΟΤΙ Η ΒΡΕΤΤΑΝΙΑ ΔΕΝ ΕΧΕΙ ΑΠΟΦΑΣΙΣΕΙ ΝΑ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΕΙ ΤΗΝ ΚΥΠΡΟ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Σαν αποτέλεσμα των επαφών των μελών της Πρεσβείας των Ελλήνων Κυπρίων, υπό τον Αρχιεπίσκοπο Κύριλλο Γ και διαμαρτυριών των Τούρκων Κυπρίων από την Κύπρο, που εξέφραζαν την αντίθεση τους στην ένωση της Κύπρου με την Ελλάδα το θέμα της Κύπρου ηγέρθη στη βρετανική Βουλή αλλά ο υφυπουργός Αποικιών **Amery** απέφυγε να δώσει σαφείς απαντήσεις.

Εγγραφε η εφημερίδα "Ελευθερία" στις **15/28** Ιουνίου **1919**) σε ανταπόκριση από το Λονδίνο (Μεταγλώττιση):

Ο Σερ **Philip Magnous**, βουλευτής του Πανεπιστημίου του Λονδίνου επερώτησε τον Υφυπουργό των Αποικιών εάν η κυβέρνηση πήρε τηλεγράφημα από μέρους των Μουσουλμάνων της Κύπρου που ανέρχονται σε **60.000** περίπου, με το οποίο παρακαλούν να επιτραπεί σ' αυτούς να εξακολουθήσουν να ζουν υπό τη Βρετανική διοίκηση και εάν λαμβανομένων υπ' όψη του αριθμού και της νομιμοφροσύνης του Μωαμεθανικού πληθυσμού των κτήσεων της Αυτού Μεγαλειότητας, η αίτηση των Μουσουλμάνων κατοίκων της Κύπρου θα τύχει ευνοϊκής εξέτασης.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Ο βουλευτής **Sparkbrook** αντισυνταγματάρχης **L.M.C.S. AMERY** υφυπουργός των Αποικιών απάντησε ως εξής:

Ο υπουργός των Αποικιών έλαβε ανακοίνωση υπό το πνεύμα που υποδείχθηκε από το έντιμο μέλος και απάντησε ότι τα συμφέροντα των Μουσουλμάνων υπηκόων της Αυτού Μεγαλειότητας στην Κύπρο θα τύχουν πλήρους εξέτασης στα χέρια της Κυβέρνησης της Αυτού Μεγαλειότητας.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ: **Sir P.Magnus:** Θα έχουν οι κάτοικοι

της Κύπρου την ευκαιρία να αποφανθούν εάν επιθυμούν να προσαρτηθεί η Νήσος στην Ελλάδα ή εάν προτιμούν να μείνουν υπό τη βρετανική διοίκηση;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Lieut. Colonel Amery: Πρέπει να έχω προειδοποίηση για την επερώτηση αυτή. Νομίζω ότι η Κυβέρνηση πρέπει αν είναι ο κριτής της κατάστασης, όπως αυτή παρουσιάζεται.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Captain Ormsby-Gore: Δεν είναι γεγονός ότι ο λαός με μεγάλη πλειοψηφία είναι υπέρ της ένωσης με την Ελλάδα και ότι αυτό είναι μια από τις δυσκολίες;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Lieut. Colonel Amery: Μάλιστα, αλλά δεν είναι επιθυμητό να συζητήσουμε το ζήτημα τούτο κατά την παρούσα στιγμή.

Τα πράγματα δυσκόλευαν πολύ κι ενώ η Πρεσβεία παρέτεινε όλο και περισσότερο την παραμονή της στο Λονδίνο, το Κυπριακό ηγέρθη επανειλημμένα στην αγγλική Βουλή από βουλευτές και σε επόμενες συνεδρίες.

Το θέμα ηγέρθη στις **29 και 30** Ιουλίου και οι απαντήσεις που δόθηκαν δεν ήταν καθόλου ευχάριστες για τα μέλη της πρεσβείας γιατί δόθηκε απάντηση ότι η βρετανική Κυβέρνηση δεν είχε αποασίσει να παραχωρήσει την Κύπρο στην Ελλάδα. Τα πρακτικά των συνεδριών αυτών όπως τα δημοσίευσε και πάλι η ίδια εφημερίδα στις **3/16** Αυγούστου **1919** σε ανταπόκριση από το Λονδίνο έχουν ως εξής:

Ο κ. Rendall ρώτησε ποια απόφαση λήφθηκε, εάν λήφθηκε τέτοια, από το υπουργείο ως προς την αίτηση της Κυπριακής Αποστολής, η οποία τώρα βρίσκεται στη χώρα αυτή. Και θα παρασχεθεί λογική δήλωση προς εξήγηση της τέτοιας απόφασης τώρα ή όταν η απόφαση θα διακηρυχθεί;

Ο κ. Harsmsworth: Καμιά απόφαση δεν λήφθηκε ως προς το ζήτημα στο οποίο αναφέρεται το έντιμο μέλος. Όταν ληφθή απόφαση η Κυβέρνηση θα δώσει πληρέστατες εξηγήσεις στη Βουλή.

Ο κ. Rendall: Θα ληφθεί η απόφαση αυτή σύντομα;

Ο κ. Harsmsworth: Μάλιστα, έτσι νομίζω.

Ο Σερ **S Hoare**: Δεν διαβλέπει το έντιμο μέλος ότι υπάρχει μεγάλος όγκος φρονήματος εναντίον της αίτησης αυτής;

Ο κ. **Harsmsworth**: Μάλιστα το γνωρίζω.

Ο λοχαγός **Ormsby- Gore**: Ερωτώ τον πρωθυπουργό εάν λήφθηκε κάποια απόφαση ως προς τη διάθεση της νήσου Κύπρου.

Ο κ. **Bonar Law**: Καμμιά απόφαση δεν λήφθηκε ως προς την υπόθεση αυτή.

Ο Λοχαγός **Ormsby- Gore**: Είδε ο εντιμότατος κύριος στις εφημερίδες τη φήμη ότι αποφασίστηκε να παραχωρηθεί η Κύπρος και θα προβεί στη διάψευση της είδησης αυτής;

Ο κ. **Bonar Law**: Νομίζω ότι έχει ήδη διαψευσθεί αυτή. Είναι ορθό να μη κάμει κάποιος μνεία για τόσο σπουδαίο πράγμα, διότι τούτο θα γινόταν από την Κυβέρνηση κατά τέτοιο τρόπο, ώστε να μας εξέθετε χωρίς τη γνώση του Κοινοβουλίου.

Ο Σερ **F Hall**: Και χωρίς τη συναίνεση του Κοινοβουλίου;

Ο κ. **Bonar Law**: Μάλιστα.

Στις **31** του ίδιου μήνα το Κυπριακό ηγέρθη για τρίτη φορά όπου επαναλήφθηκαν οι ίδιες απαντήσεις, ότι δηλαδή η Βρετανία δεν έχει αποφασίσει να παραχωρήσει την Κύπρο στην Ελλάδα (**Ελευθερία 17/30 Αυγούστου 1919**):

Στις **31** Ιουλίου **1919** ε.ν. έγιναν δύο νέες επερωτήσεις για την Κύπρο στη Βουλή των Κοινοτήτων, τις οποίες δημοσιεύουμε εδώ σύμφωνα με τα επίσημα ημερήσια πρακτικά της Αγγλικής Βουλής.

ΠΡΩΤΗ ΕΠΕΡΩΤΗΣΗ: Ο ανθυποπλοίαρχος **Kenworthy** ρώτησε τον υφυπουργό των Εξωτερικών εάν το διάταγμα εν Συμβουλίω, με το οποίο προσηρτήθη η Κύπρος στις κτήσεις της Αυτού Μεγαλειότητος, διατελεί ακόμη σε ισχύ και αν έτσι έχει το πράγμα, εάν γνωρίζει ότι υπάρχει επείγουσα αίτηση μεταξύ των κατοίκων της νήσου αυτής, όπως τους παρασχεθεί το δικαίωμα

αυτοκαθορισμού (αυτοδιάθεσης).

Ο Υφυπουργός Αποικιών αντισυνταγματάρχης **Amery** απάντησε:

Η απάντηση στο πρώτο μέρος της ερώτησης είναι μάλιστα. Είμαι δε κατά φυσικό λόγο ενήμερος από τα διάφορα τμήματα της κοινότητας των γνώμων που εκφράστηκαν.

ΔΕΥΤΕΡΗ ΕΠΕΡΩΤΗΣΗ: Ο Υποκόμης **Curzon** ρώτησε τον Πρωθυπουργό εάν η Κυβέρνηση της Αυτού Μεγαλειότητας προτίθεται να παραχωρήσει τη Νήσο Κύπρο σε οποιανδήποτε άλλη Δύναμη και εάν σε τέτοια περίπτωση, θα ληφθεί πρώτα η συγκατάθεση του Κοινοβουλίου.

Ο κ. **Bonar Law** απάντησε: Παραπέμπω τον ευγενή και γενναίο φίλο μου στην απάντηση που έδωσα χθες σε ερώτηση που έγινε από τον έντιμο και γενναίο βουλευτή του **West Stafford**.